

TƯ LIỆU GIÁO DỤC VÀ RÈN LUYỆN
KỸ NĂNG THỰC HÀNH XÃ HỘI
“Chào mừng 10 năm ngày thành lập Tổng Đoàn Sao Bắc Đẩu
HOA 10 MÙA TỎA SÁNG

**PHÒNG TRÁNH TAI NẠN & CHẤM THƯƠNG TÂM LÝ PHÒNG NGỪA
TAI NẠN THƯƠNG TÍCH TRONG GIA ĐÌNH**

Huỳnh Toàn
Tổng trưởng – Tổng Đoàn Sao Bắc Đẩu
Trưởng khoa Huấn luyện kỹ năng

CHỦ ĐỀ :TỔNG QUAN

Hiện nay việc ngăn ngừa tai nạn, thương tích là mối quan tâm lớn và hàng đầu đối với sức khỏe của Thanh thiếu nhi, của các quốc gia trên thế giới,. Một tỷ lệ lớn những người sống sót sau tai nạn, thương tích là phải chịu tàn tật tạm thời hoặc là vĩnh viễn. Ở Việt Nam, tai nạn và thương tích đang dần trở thành một trong những nguyên nhân hàng đầu gây tử vong cho các em Thanh thiếu nhi.

Ngăn ngừa tai nạn, phòng chống thương tích không còn là vấn đề của riêng một cá nhân, một gia đình nào mà đã là vấn đề chung của cả cộng đồng và xã hội. Ngăn ngừa tai nạn, phòng chống thương tích đồng nghĩa với việc bảo vệ sức khỏe, tính mạng và hạnh phúc của mỗi con người, mỗi gia đình và cho cả cộng đồng.

Trong những năm gần đây, công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục Thanh thiếu nhi đã được chính quyền và xã hội đặc biệt quan tâm, triển khai nhiều hoạt động thiết thực, tạo nên những chuyển biến tích cực cả về nhận thức lẫn việc tổ chức thực hiện. Tuy nhiên những tai nạn thương tâm dẫn đến tử vong vẫn tiếp tục xảy ra. Vậy thì những hậu quả này nguyên nhân là do đâu ? Đây là vấn đề lớn mà chúng ta cần có lời giải đáp và giải pháp ngăn ngừa.

Các bậc cha mẹ, người lớn do vô tâm, bất cẩn; còn các em Thanh thiếu nhi đang trong độ tuổi tìm hiểu thế giới xung quanh thì tò mò, nghịch ngợm, nông nổi, thiếu hiểu biết... dễ rồi gây ra những tai nạn rất thương tâm, nhiều khi dẫn đến tử vong.

Do sự chủ quan, thiếu kiến thức kỹ năng phòng ngừa tai nạn – thương tích, khiến cho khi tai nạn ập đến với các em thì không kịp trở tay, dẫn đến tỉ lệ nguy hiểm cao. Thực tế ngay cả những bạn Thanh thiếu nhi đã có kinh nghiệm, đã từng

trải qua nhiều trường hợp hiểm nghèo, nguy hiểm nhưng đôi khi vẫn không lường trước được.

Khi các em Thanh thiếu nhi gặp tai nạn, nhiều bậc phụ huynh cho rằng đó là do rủi ro không may xảy ra, mà không nghĩ rằng, chính mình là nhân tố cốt yếu có thể giúp trẻ phòng tránh được hoặc chính trẻ tự trang bị các kỹ năng phòng chống tai nạn nhằm tự thoát hiểm được

- Phòng tránh những tai nạn trong gia đình: an toàn nhà cửa, phòng tắm, phòng ngủ, đồ chơi; phòng tránh thương tích cho trẻ bị phỏng, điện giật, ngộ độc, hỏa hoạn, vật nuôi, té ngã...

- An toàn khi sinh hoạt ngoài trời: phòng tránh tai nạn giao thông, đuối nước, khi đi cắm trại, tắm biển, sinh hoạt ngoài trời, trên sân chơi, trong công viên giải trí, bị côn trùng cắn...

- Ngăn ngừa chấn thương tâm lý: an toàn internet cho trẻ, chống lạm dụng trẻ em, chống bắt nạt...

Phần phụ lục trình bày những biện pháp khi không may xảy ra thương tích phải nhanh chóng xử lý: hồi sinh tim phổi, hô hấp nhân tạo...

Chi tiết

PHÂN LOẠI : Có hai nhóm lớn là: TNTT có chủ định và TNTT không chủ định

1. Tai nạn thương tích có chủ định: Là những TNTT gây nên do có sự chú ý, (có ý) của người bị TNTT hay của cả những người khác.

Ví dụ: TNTT do tự tử, giết người, bạo lực nhóm (chiến tranh) đánh nhau.

2. Tai nạn thương tích không chủ định: Là những tai nạn gây nên do sự không chú ý của những người bị TNTT hay của những người khác ở trẻ rất hay gặp loại TNTT này.

Ví dụ: TNTT do giao thông, đuối nước, ngã, ngộ độc thức ăn, cháy bỏng....

PHÂN LOẠI TNTT THEO NGUYÊN NHÂN:

- **TNTT do giao thông:** là những trường hợp xảy ra do sự va chạm, năm ngoài ý muốn chủ quan của con người, do nhiều yếu tố khách quan và chủ quan người tham gia giao thông gây nên....

- **Bỏng:** Là tổn thương một hoặc nhiều lớp tế bào da khi tiếp xúc với chất lỏng nóng, lửa, các TNTT do các tia cực tím, phóng xạ, điện, chất hóa học, hoặc tổn thương phôi do khối xạ vào đó là trường hợp bỏng.

- **Đuối nước:** Là những trường hợp TNTT xảy ra do bị chìm trong chất lỏng (nước, xăng, dầu) dẫn đến ngạt do thiếu Oxy hoặc ngừng tim dẫn đến tử vong trong 24 giờ hoặc cần chăm sóc Y tế hoặc dẫn đến các biến chứng khác.

- **Điện giật:** Là những trường hợp TNTT do tiếp xúc với điện gây nên hậu quả bị thương hay tử vong.

- **Ngã:** Là TNTT do ngã, rơi từ trên cao xuống.

- **Động vật cắn:** Chấn thương do động vật cắn, húc, đâm phải...

- **Ngộ độc:** Là những trường hợp do hít vào, ăn vào, tiêm vào cơ thể các loại độc tố dẫn đến tử vong hoặc ngộ độc cần có chăm sóc của y tế (do thuốc, do hóa chất).

- **Máy móc:** là tai nạn do tiếp xúc với vận hành của máy móc...

- **Bạo lực:** là hành động dùng vũ lực hăm dọa, hoặc đánh người của nhóm người, cộng đồng khác gây tai nạn thương tích có thể tử vong, tổn thương...

- **Bom mìn và các vật nổ:** Là TNTT khi tiếp xúc với bom mìn, các vật nổ, chất phát nổ...

- **Tự tử:** là trường hợp tử vong do TNTT ngộ độc hoặc ngạt mà có đủ bằng chứng rằng tử vong đó do chính nạn nhân gây ra với mục đích đem lại cái chết cho chính họ. Có ý định tự tử do tự làm tổn thương bản thân nhưng chưa gây tử vong mà vẫn có đủ bằng chứng để kết luận. Một dự định tự tử có thể hoặc không dẫn đến thương tích.

CÁC YẾU TỐ NGUY CƠ GÂY TAI NẠN THƯƠNG TÍCH:

1. Yếu tố xã hội:

- Tùy thuộc vào điều kiện kinh tế-xã hội của mỗi vùng, miền, mỗi quốc gia có những đặc điểm về yếu tố nguy cơ gây tai nạn thương tích khác nhau. Hiện nay ở các nước đang phát triển TNTT được coi là hậu quả không thể tránh khỏi. Sự gia tăng về cơ giới hóa về giao thông, sự đô thị hóa và sự thay đổi công nghệ các nước đang phát triển là một trong những nguyên nhân dẫn đến sự gia tăng về tình trạng

TNTT ở các nước này. Ở những nước kinh tế-xã hội phát triển còn thấp cũng dễ gây ra TNTT do lửa, đánh nhau....

2. Yếu tố con người:

- Tai nạn thương tích phụ thuộc vào các yếu tố: *Giới tính, tuổi tác, nhận thức hành vi, tình trạng sức khỏe sử dụng rượu bia và các chất kích thích khác.....*

3. Yếu tố môi trường:

- Môi trường và vật chất:

+ Các yếu tố nguy cơ thường gặp ở nhà: *ổ cắm, cầu dao, dao kéo, thuốc trừ sâu....*

+ Các yếu tố nguy cơ thường gặp ở trường: *bàn ghế hư hỏng chưa sửa chữa kịp, ngã do chạy nhảy, đùa nghịch, thức ăn không đảm bảo ATTP....*

+ Các yếu tố nguy cơ ngoài cộng đồng: *Nhiều ao hồ, cơ sở hạ tầng, đường giao thông không đảm bảo...*

- Môi trường phi vật chất:

+ Văn bản pháp luật liên quan đến an toàn chưa đồng bộ.

+ Việc thực thi các quy định, luật an toàn chưa tốt, chưa kiểm tra, giám sát, chưa có biện pháp rõ ràng.

+ Giáo dục về an toàn còn chưa thực hiện đầy đủ, nhận thức của mọi người về phòng chống tai nạn thương tích còn hạn chế.

Tai nạn thương tích hiện đang là vấn đề sức khỏe của toàn cầu và các em Thanh thiếu nhi nói riêng.

PHÒNG TRÁNH TAI NẠN THƯƠNG TÍCH:

1. Phòng tránh chủ động:

Muốn phòng tránh chủ động TNTT đòi hỏi phải có sự tham gia và hợp tác của cá nhân cần được bảo vệ, có sử dụng đúng các biện pháp phòng tránh hay không. Chúng ta cần phải có nhận thức đúng chấp hành tốt các quy định để phòng tránh.

2. Phòng tránh thụ động:

Là biện pháp có hiệu quả nhất trong kiểm soát tai nạn thương tích. Biện pháp này không đòi hỏi phải có người tham gia của cá nhân cần bảo vệ. Nhưng tác dụng

phòng ngừa hay bảo vệ các thiết bị/phương tiện đã được thiết kế để cá nhân được tự bảo vệ.

Ví dụ: *Phân tách tuyến đường giao thông cho người đi bộ, người đi ô tô, xe máy riêng....*